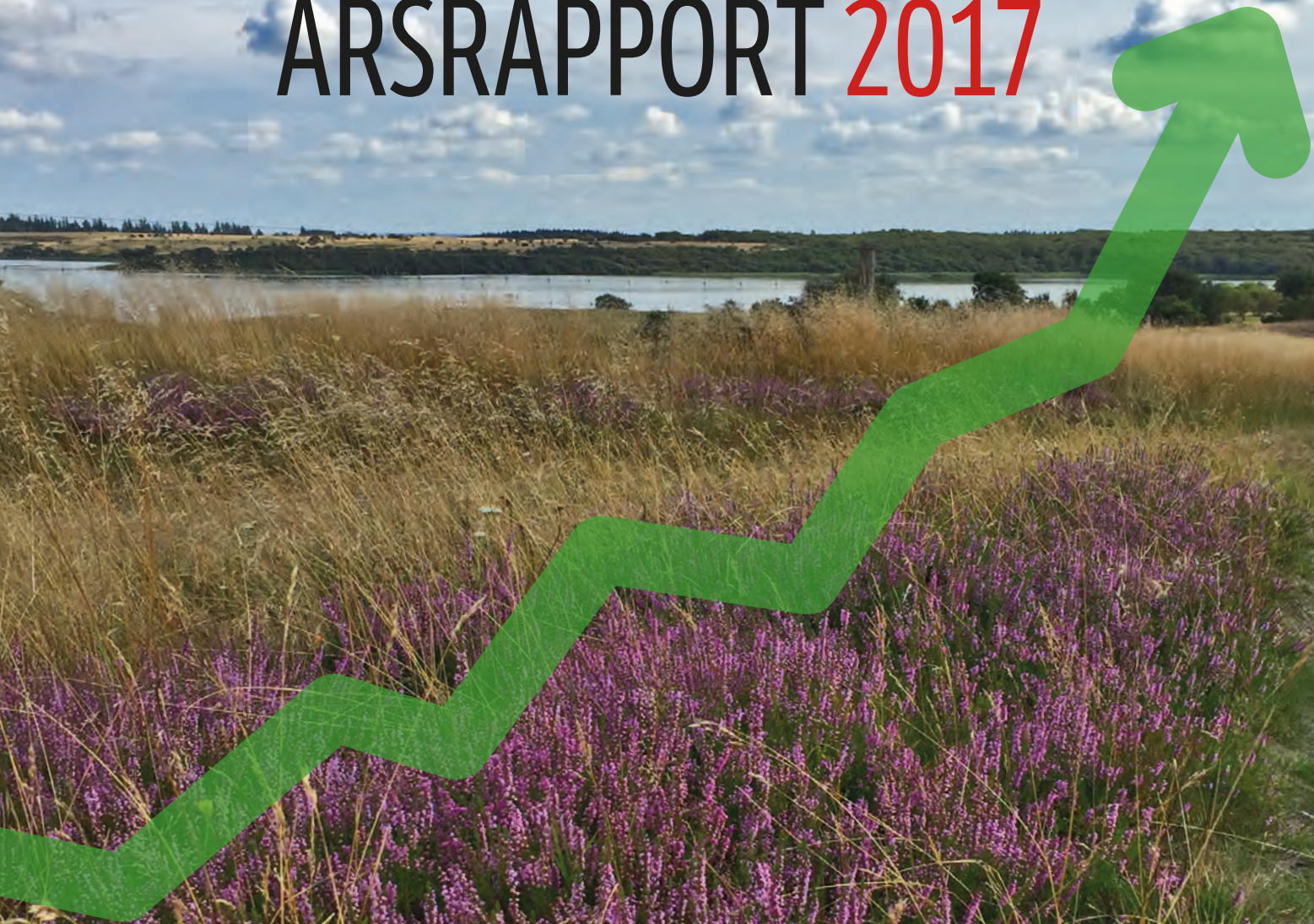

ÅRSRAPPORT 2017

Sparekassen Balling

Søndergade 12A, Balling, 7860 Spøttrup
CVR-nr. 10 757 711

Indholdsfortegnelse

Oplysninger om Sparekassen Balling	4
Ledelsesberetning – hovedpunkter	5
Ledelsesberetning	6
Ledelsens hverv	18
Ledelsespåtegning	19
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	20
Hoved- og nøgletal	22
Resutatopgørelse og totalindkomstopgørelse	23
Balance	24
Egenkapitalopgørelse og kapitalopgørelse	25
Noteoversigt	26
Noter	27

Oplysninger om Sparekassen Balling

Sparekasse Balling
Søndergade 12A, Balling
7860 Spøttrup

Selskabsoplysninger

CVR-nr. 10 757 711
Hjemsted Balling
Grundlagt i 1914
Telefon: 97 56 44 22
www.sparekassenballing.dk

Filialer

Søndergade 11, Skive
Jeppe Schous Gade 6, Holstebro

Bestyrelse

	Født	Indvalgt	Genvalgt	På valg
Agronom/gårdejer Poul Pedersen, Balling (formand)	1965	2005	2017	2021
Fhv. sparekassedirektør, konsulent Gunnar Sønderby Jessen, Vejen (næstformand)	1951	2012	2015	2019
Bygningskonstruktør Hans Ibsen, Balling	1973	2011	2014	2018
Blikkenslager Jørn Pedersen, Fly	1964	2009	2015	2019
Entreprenør Niels Pedersen, Skive	1946	1997	2016	2020
Landmand Poul Verner Pedersen, Tøndering	1960	2012	2016	2020
Bogholder Niels Kristian Sørensen, Oddense	1955	2008	2017	2021

Direktion

Kurt Nielsen, Skive

Revision

PricewaterhouseCoopers

- Regnskabet for 2017 udviser det bedste resultat i Sparekassens 104-årige historie
- Resultat før skat udgør et overskud på 12,3 mio. mod et overskud på 8,1 mio. i 2016, svarende til en stigning på 52 %
- Basisindtjeningen øges fra 9 mio. til 11 mio. i 2017, svarende til en stigning på 23 %
- Fortsat stor nettotilgang af primært privatkunder
- Vækst i udlån på 8 % til 458 mio.
- Vækst i indlån – incl. indlån i puljeordninger – på 12 % til 760 mio.
- Det samlede forretningsomfang opgjort som summen af udlån, indlån (incl. indlån i puljeordninger) og garantier er øget fra 1.273 mio. ultimo 2016 til 1.469 mio. ultimo 2017 – svarende til en vækst på 15 %
- Egenkapitalen er forøget med 12 % fra 146 mio. til 164 mio.
- Kursreguleringer er positive med 1,8 mio. mod negative kursreguleringer på 0,2 mio. i 2016
- Nedskrivninger på udlån er beskedne og udgør 0,6 mio. mod 0,8 mio. i 2016
- Udlån og garantier er fordelt med 71 % til private kunder og 29 % til erhvervskunder, heraf 11 % til landbrug
- Likviditeten er yderst tilfredsstillende. LCR-procenten er ultimo 2017 på 397 % mod lovens krav på 80 %
- Solvensprocenten er opgjort til 24,0 mod 22,9 ultimo 2016. Sparekassens individuelle solvensbehov er ultimo 2017 opgjort til 9,1 %.
- Den solvensmæssige overdækning, efter bufferkrav på 1,25 %, udgør således hele 13,7 %
- Sparekassens bestyrelse indstiller til repræsentantskabet, at der for 2017 udbetales 3,5 % p.a. i rente til Sparekassens garanter

Hovedaktivitet

Sparekassen Balling er en stærk lokalforankret garant sparekasse. Hovedaktiviteten er at udøve traditionel pengeinstitutvirksomhed ved at udbyde traditionelle ind- og udlånsprodukter, samt rådgivning om bl.a. pension, investering og forsikring.

Sparekassens kunder er hovedsagelig privatkunder, samt mindre erhvervs-kunder. Det primære markedsområde er defineret som Skive Kommune, samt omkringliggende kommuner.

Hovedparten af Sparekassens samlede udlån og garantier kan henføres til kunder, der er bosiddende i Sparekassens primære markedsområde.

2017 – et meget tilfredsstillende år.

Resultat for 2017 blev det bedste i Sparekassen Balling's 104-årige historie. Årets resultat efter skat blev på 10 mio. – en fremgang på hele 58 % i forhold til resultatet for 2016.

Det er specielt glædeligt, at den primære indtjening er stigende. Basisindtjeningen, defineret som resultatet før kursreguleringer, nedskrivninger og skat, har gennem de seneste år været markant stigende – en udvikling der er fastholdt i 2017, hvor basisindtjeningen er på 11 mio., hvilket er en stigning på 23 % i forhold til 2016.

Strategi 2020

Sparekassens ledelse vedtog i 2014 en ny strategi for planperioden frem til 2020 - Strategi 2020.

I Strategien er det målsætningen, at gøre Sparekassen betydeligt mere kundevendt og moderne - ændre kulturen til en mere proaktiv opsøgende kultur med fokus på helhedsrådgivning af kunderne, samt at sikre, at Sparekassen opleves som et attraktivt pengeinstitut for kunder og dygtige medarbejdere.

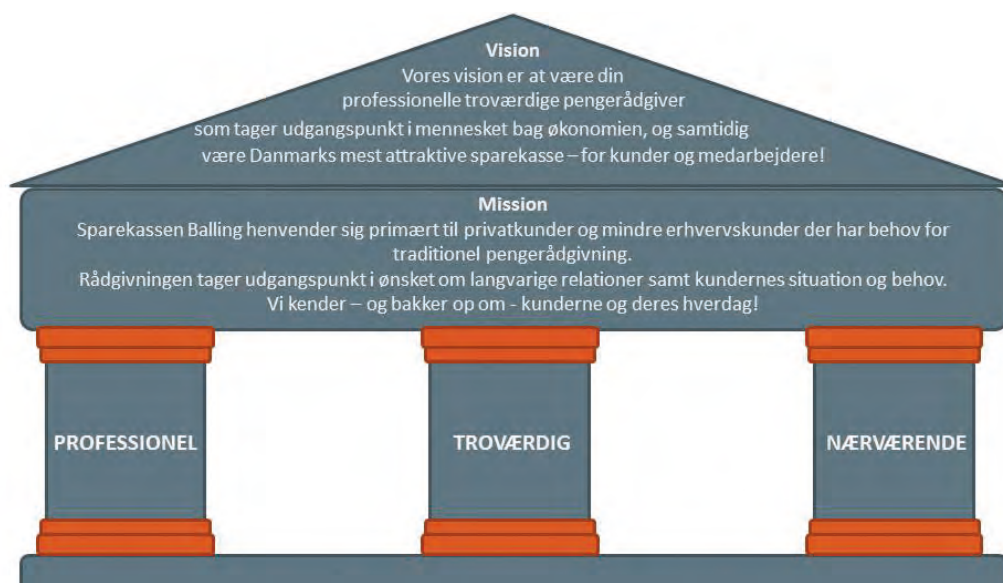
Et andet væsentligt element i strategien er målsætningen om en mærkbar forøgelse af forretningsomfanget på alle forretningsområder, herunder udlån. Væksten i udlån forudsætter, at der opretholdes en fortsat stor andel af privatkunder, en høj solvensoverdækning, en god likviditet, samt at væksten ikke nås på bekostning af kreditkvaliteten.

I efteråret 2017 – midt i planperioden - har Sparekassens ledelse underkastet Strategi 2020 et "serviceeftersyn". Sparekassens udvikling følger de oprindelige målsætninger i strategien, hvorfor det blev besluttet at fastholde strategien i sin nuværende form og med sit nuværende indhold.

"Sparekassens kunder er hovedsagelig privatkunder og mindre erhvervs-kunder"

"Det bedste resultat i Sparekassens 104-årige historie"

"Strategi 2020 fastholdes uændret"

Repræsentantskabet og bestyrelsen

I henhold til Sparekassens vedtægter afholdes der hvert efterår valg til repræsentantskabet.

Valget i 2017 foregik uden afstemning, da de opstillede kandidater blev valgt ved fredsvalg.

Følgende repræsentantskabsmedlemmer blev genvalgt: Kurt Andersen, Nykøbing M., Leo Andersen, Balling, Tonni Nybo Bysted, Skive, Kurt Frydendahl, Rettrup, Ole Gundersen, Stoholm, Jan Nielsen, Skive, Poul Pedersen, Balling, Jette Vestergaard, Oddense.

Følgende kandidater blev nyvalgt: Sofie Bysted Nielsen, Skive, Jakob Herbert Pedersen, Holstebro, Tom Emil Poulsgaard, Holstebro, Jens Kristian Rask, Skive, Morten Stougaard, Skive, Jacob Wernberg, Højslev.

For oplysning om sammensætningen af det samlede repræsentantskab, der pr. 1. januar 2018 består af 37 medlemmer, henvises til note 24 side 39.

På det ordinære repræsentantskabsmøde i foråret 2017 blev agronom/gårdejer Poul Pedersen, Balling og bogholder Niels Kristian Sørensen, Oddense genvalgt til bestyrelsen for en 4-årig periode. Bestyrelsen har efterfølgende konstitueret sig med Poul Pedersen som formand og Gunnar Jessen som næstformand.

"Repræsentantskabet består af 37 medlemmer"

Sparekassens bestyrelse og direktion.

Bagerst fra venstre: Hans Ibsen, Gunnar Jessen, næstformand, Jørn Pedersen, Poul Pedersen, formand, Kurt Nielsen, direktør. Forrest fra venstre: Niels Pedersen, Poul Verner Pedersen, Niels Kristian Sørensen.

Tilfredse og loyale kunder

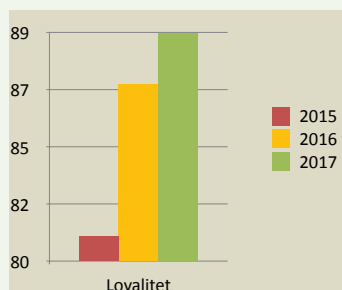
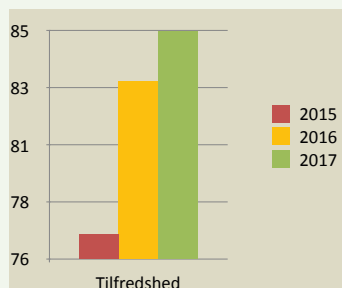
Vore eksisterende kunders tilfredshed er af afgørende betydning for deres villighed til at anbefale os overfor kollegaer, familie og venner.

I de senere år har vi i Sparekassen Balling haft stor fokus på kundernes tilfredshed og loyalitet. Vi arbejder hver dag for at optimere vores rådgivning og give kunderne en god oplevelse. Det er derfor glædeligt at kunderne kvitterer for indsatsen med flotte tilbagemeldinger i Finansektorens KundeBenchmark.

Udviklingen i tilfredshed over de seneste 3 år, hvor vi har deltaget i undersøgelsen, fremgår af tabellen:

Vi er i særlig grad glade for, at rigtig mange af vore tilfredse kunder gerne vil agere som ambassadører for os. En meget betydelig andel af vore nye kunder bliver netop kunder, som følge af ambassadørhenvisninger.

Knap 90 % af vore kunder, vil gerne anbefale os til andre, og antallet af ambassadører har været støt stigende:

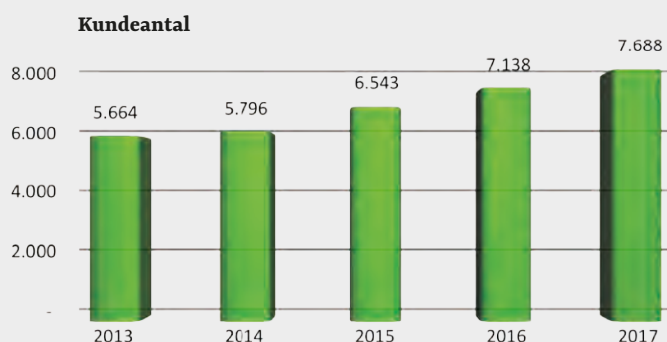

"Mange af vore kunder agerer som ambassadører for os"

16 spørgsmål danner grundlag for undersøgelsen. Kunderne har besvaret spørgsmålene ved at afgive svar på en skala fra 1-10. Resultatet indekseres herefter i en skala fra 0-100, hvor 100 er bedst. Et resultat på under indeks 60 er meget lavt. Fra 70 til 80 over middel og et meget flot resultat er indekseret mellem 80 og 100.

Fortsat vækst i kundeantallet

Væksten i antallet af nye kunder har i 2017 været meget tilfredsstillende, idet kundeantallet netto er forøget med 550 kunder:

Udviklingen i 2017 er en fortsættelse af en årrække med en stor kundetilgang. Fra ultimo 2013 til ultimo 2017 har kundetilstrømningen været særdeles positiv, idet vi i denne periode har øget kundeantallet med netto 2.000 kunder, svarende til en vækst på 36 %.

Den store kundetilgang, der i høj grad består af kunder med behov for rådgivning i bred forstand, stiller store krav til rådgivernes kompetencer, herunder brug af nye rådgivningsværktøjer.

Som følge af den store kundetilgang er der i 2017 frigjort yderligere ressourcer til kreditbehandling og kontrol, for at sikre en tilfredsstillende kreditmæssig bonitet på nye kunder.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Sparekassen Balling realiserede i 2017 et overskud efter skat på 10,0 mio. mod et overskud på 6,3 mio. i 2016, svarende til en vækst på 58 %.

Netto rente- og gebyrindtægter er øget med 4,2 mio. svarende til en vækst på 10,6 %. Årets kursreguleringer påvirker regnskabet positivt med 1,8 mio. mod negative kursreguleringer på 0,2 mio. i 2016.

Udgifter til personale og administration er øget med 6,5 % i forhold til 2016. Personaleudgifterne er øget med 2,4 %. Øvrige administrationsudgifter er øget med 14,6 %. De stigende omkostninger kan primært henføres til kraftigt stigende IT-udgifter som følge af vækst i forretningsomfanget, samt bidrag til nye IT-udviklingsprojekter.

Årets nedskrivninger på udlån og garantier er reduceret fra 0,7 mio. i 2016 til 0,6 mio. i 2017. Årets tab- og nedskrivningsprocent udgør 0,1 %, hvilket er uændret i forhold til 2016.

Det samlede forretningsomfang opgjort som summen af udlån, indlån (incl. puljeordninger) og garantier er øget fra 1.273 mio. ultimo 2016 til 1.469 mio. ultimo 2017 – svarende til en vækst på 15 %

Fokus på styrkelse af basisindtjeningen

Basisindtjeningen, der defineres som resultatet før kursreguleringer, nedskrivninger og skat er i 2017 øget med 2,1 mio. svarende til en vækst på 23 %:

	2017	2016	Ændring
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
Netto rente- og gebyrindtægter	44.395	40.146	4.249
Andre driftsindtægter	0	76	-76
Udgifter til personale og adm.	32.422	30.422	2.000
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	869	776	93
Andre driftsudgifter	7	7	0
Basisindtjening	11.097	9.017	2.080

I forventning om, at det lave renteniveau og pres på den basale ind- og udlånsforretning, ikke er et forbigående fænomen, er en styrkelse af Sparekassens basisindtjening et fokusområde i indeværende planperiode. Det er målsætningen, at skabe fornuftige driftsresultater på den primære drift, således at den samlede indtjening i mindre grad er afhængig af positive fondsresultater, og de p.t. beskedne nedskrivninger.

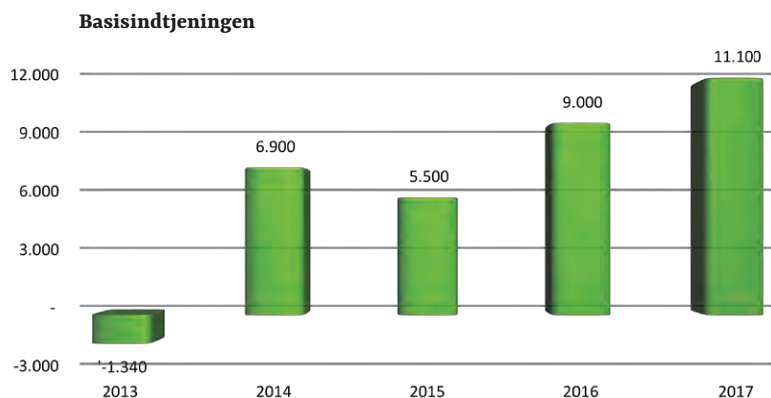
"Det samlede forretningsomfang er øget med 15 %"

Ledelsesberetning

Sparekassens basisindtjening bør, selv i perioder med beskedne fondsresultater, samtidig kunne absorbere nedskrivninger, svarende til de historiske nedskrivninger i et fuldt konjunkturforløb og en attraktiv forrentning af garantkapitalen.

Basisindtjeningen er over de seneste år øget markant, hvilket gør Sparekassen mere modstandsdygtig i forhold til kommende perioder med stigende nedskrivninger og svage/negative fondsresultater:

"Den samlede indtjening skal i mindre grad være afhængig af positive fondsresultater og beskedne nedskrivninger"

Opfølgning på tidligere udmeldte resultatforventninger

I Sparekassens årsrapport for 2016 blev forventningerne til indtjeningen i 2017 angivet som en vækst på 15-20 % i forhold til den realiserede basisindtjening i 2016 på 9 mio. – svarende til en basisindtjening på 10,4 – 10,8 mio. ligesom der var forventning om beskedne kursreguleringer, og nedskrivninger på et lidt højere niveau end i 2016. Ved aflæggelse af halvårsrapporten for 2017, blev forventningerne til basisindtjeningen angivet til niveauet 11 – 12 mio. – med forventning om beskedne kursreguleringer, samt nedskrivninger på et lavt niveau.

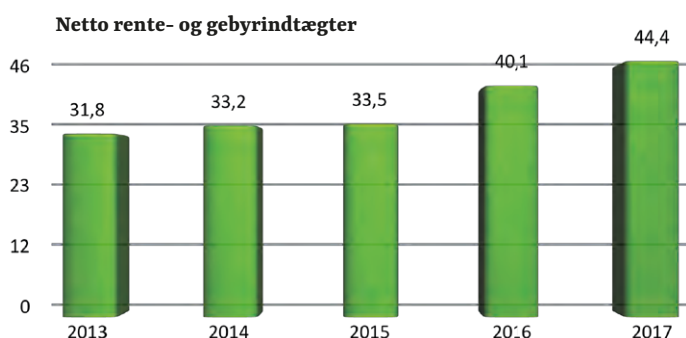
Den realiserede basisindtjening på 11,1 mio. overstiger det øvre interval i forhold til forventningerne angivet i årsrapporten for 2016, men lander i det nedre interval angivet i halvårsrapporten for 2017.

Nedskrivninger realiseres med 0,6 mio. og lever dermed stort set op til forventningerne om end nedskrivningerne er en smule lavere end i 2016. Kursreguleringer, der realiseres med 1,8 mio. overstiger forventningerne.

Resultatopgørelsen

Netto rente- og gebyrindtægter

Netto rente- og gebyrindtægter er i 2017 steget til 44,4 mio. fra 40,1 mio. i 2016, hvilket svarer til en stigning på 11 %.

"Netto rente- og gebyrindtægter er steget med 11 %"

Renteindtægter fra udlån siger med 3 %. Som følge af øget priskonkurrence på udlån til kunder af god bonitet, ligger denne post under det forventede. Renteudgifter til indlån er faldet med 36 %. Renteudgifter vedr. placering af Sparekassens overskudslikviditet i Nationalbanken og hos andre pengeinstitutter er øget fra t.kr. 50 i 2016 til t.kr. 250 i 2017. Sparekassen har ikke indlånsmidler med negativ rente.

Ledelsesberetning

Renteindtægter fra Sparekassens obligationsbeholdning er steget med 5 % og leverer et tilfredsstillende rentebidrag. Obligationsbeholdningen indeholder en overvægt af konverterbare obligationer med et, i forhold til det nuværende renteniveau, fornuftigt rentebidrag.

Gebyr- og provisionsindtægter, der primært kommer fra samarbejdspartnere indenfor realkredit, investering og forsikring, er øget med 24 %. Den høje vækst i gebyr- og provisionsindtægterne skyldes, en tilsvarende høj vækst i forretningsomfanget, som følge af den markante kundetilgang. Særlig boligområdet, men også investerings- og forsikringsområdet bidrager til væksten.

Renter af garantkapital udgiftsføres ikke under renteudgifter, men indregnes som en del af overskudsdisponeringen.

Kursreguleringer

Kursreguleringer blev i 2017 positive med 1,8 mio. mod negative kursreguleringer på 0,2 mio. i 2016. Kursreguleringerne fordeler sig med negative kursreguleringer på obligationer på t.kr. 466, positive kursreguleringer på aktier med t.kr. 2.333, negative kursreguleringer på investeringsselskaber på t.kr. 163, samt positive kursreguleringer på valuta på t.kr. 60.

Regnskabsposten kursreguleringer af obligationer bør ses i sammenhæng med renteindtægter af obligationer, idet investeringsstrategien har indflydelse på sammenhængen mellem de to regnskabsposter.

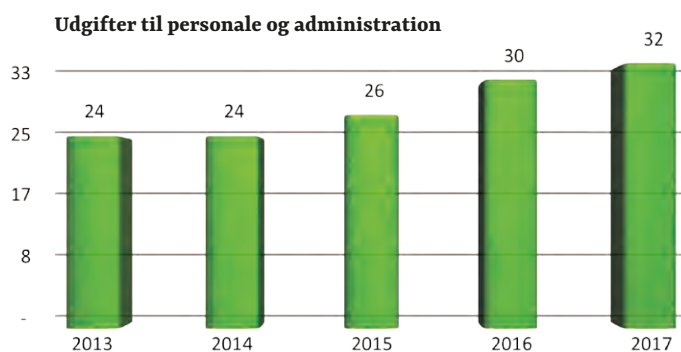
Den samlede indtjening af værdipapirer i egenbeholdningen, incl. sektoraktier, har haft følgende udvikling:

T.kr.	2017	2016	2015	2014	2013
Renter af obligationsbeholdning	3.115	2.974	2.763	3.008	2.389
Udbytte aktier	133	462	124	404	450
Kursreg. fonds	1.704	-236	1.168	1.421	4.149
Resultat fonds	4.952	3.200	4.055	4.833	6.988

Beholdningen af aktier og obligationer har været nogenlunde konstant i perioden 2013 – 2017.

Omkostninger

Udgifter til personale og administration er i 2017 øget med 2 mio. til i alt 32 mio., hvilket svarer til en stigning på 6,5 % i forhold til 2016.

Løn til personale er øget med 2 %. Stigningen kan henføres til overenskomstmæssige lønstigninger, samt stigende lønsumsafgift, hvilket delvist modsvares af en mindre reduktion i antallet af medarbejdere.

Øvrige administrationsomkostninger stiger samlet med 14 %. IT-omkostningerne alene stiger med 29 %. De kraftigt stigende IT-omkostninger skyldes både Sparekassens vækst i antal kunder og forretningsomfang, samt igangsætning af en lang række IT-udviklingsprojekter i samarbejde med SDC. Sparekassen har en ambition om at følge med i den hastige teknologiske udvikling, og deltager derfor i langt hovedparten af de IT-udviklingsprojekter der igangsættes af SDC.

Siden 2015 er de samlede udgifter øget markant, hvilket skyldes etableringen af en ny filial i Holstebro medio 2015, samt kraftigt stigende IT-udgifter.

Sparekassen Balling støtter lokalsamfundet i form af en lang række sponsorater, annoncestøtte og gaver til foreninger m.m.

"Gebyr- og provisionsindtægter er øget med 24 %"

"Kursreguleringer blev i 2017 positive med 1,8 mio."

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender

Årets nedskrivninger på udlån udgør 0,6 mio. svarende til 0,1 % af de samlede udlån og garantier. Niveauet er lavere end i 2016, hvor nedskrivningerne var på 0,8 mio.

Sparekassen har den største kreditmæssige risiko på eksponeringer mod privatkunder samt eksponeringer mod landbrugserhvervet.

Økonomien i de private husholdninger er gode, bl.a. som følge af en meget lav ledighed, samtidig med at det historisk lave renteniveau har stor positiv betydning for kundernes boligudgifter. Et bedre boligmarked, med en bedre omsættelighed af ejendomme, har samtidig den positive effekt, at tabsrisikoen ved skilsmisser og sygdom reduceres.

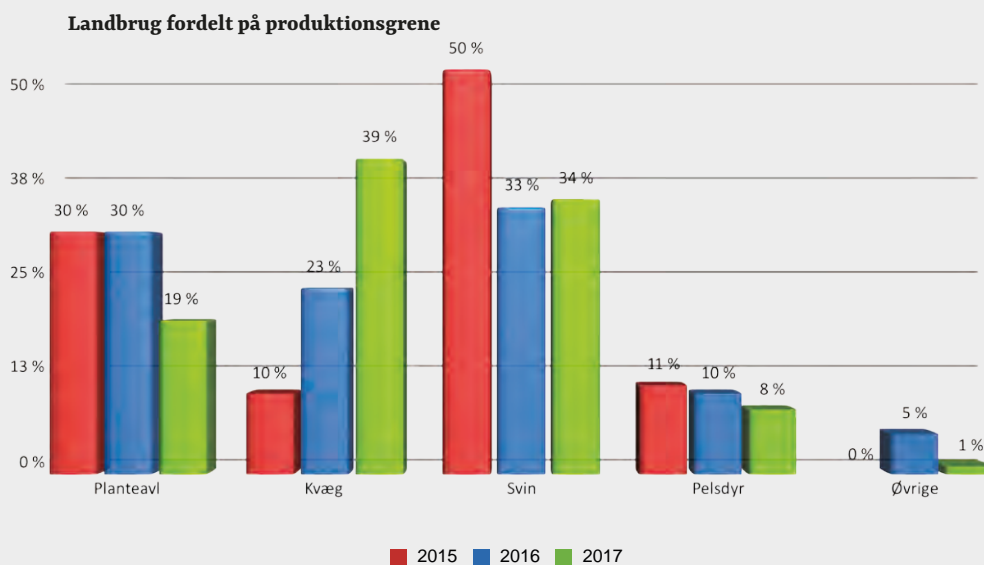
Landbrugserhvervet har gennem en længere periode været indtjeningsmæssig presset. Økonomien i landbrugserhvervet er forbedret betydeligt i løbet af 2016 og 2017, hvilket bekræftes af modtagne perioderegnskaber.

Sparekassens eksponeringer mod landbrugserhvervet udgør ultimo 2017 11 %, mod 13 % ultimo 2016 af Sparekassens samlede udlån og garantier.

Historisk set har landbrugserhvervet oplevet store udsving i driftsresultaterne, hvilket skyldes store udsving i afregningspriserne. Eksponeringerne mod landbruget kan opdeles i forskellige produktionsgrene, hvor de væsentligste er svin, kvæg, planteavl, og pelsdyr.

Ofte rammes de forskellige produktionsgrene ikke på én gang af lave afregningspriser, hvilket dog har været tilfældet under den seneste krise, hvor vi på én gang har oplevet lave afregningspriser på både mælk og svinekød. Med henblik på risikospredning har Sparekassen en målsætning om en god spredning på de tre store produktionsgrene: planteavl, kvæg og svin.

Fordelingen af landbrugseksponeringer har udviklet sig således, at der er kommet en bedre balance i fordelingen mellem svine- og kvægbrug:

Sparekassen har de seneste år realiseret en høj udlånsvækst. Erfaringsmæssig er høj vækst ved tilgang af nye udlånskunder forbundet med en øget kreditrisiko, hvorfor der er beregnet og medtaget et tillæg til de gruppevise nedskrivninger

Sparekassens samlede nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier udgør 3,0 % af udlån og garantier ultimo 2017 mod 3,5 % ultimo 2016.

Balancen

Sparekassens balance

Sparekassens samlede balance udgjorde 946 mio. ultimo 2017 mod 839 mio. ultimo 2016, hvilket svarer til en stigning på 13 %.

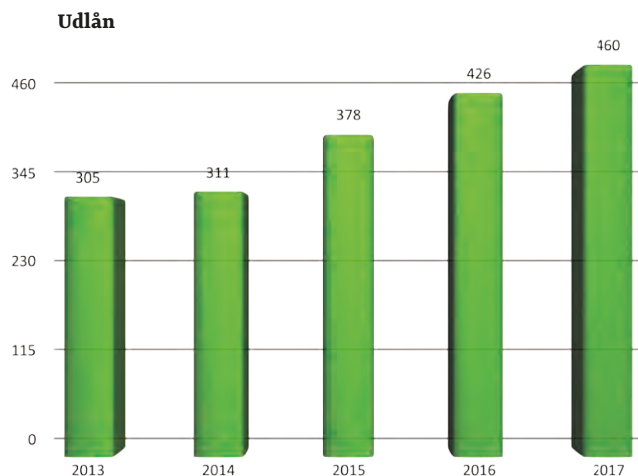
Udlån og garantier

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris udgør ultimo året 458 mio. mod 425 mio. ultimo 2016, hvilket er en stigning på 8 %.

“Økonomien i de private husholdninger er god”

Udlån og tilgodehavende til dagsværdi udgør ultimo 2017 1,1 mio. mod 1,6 mio. ultimo 2016.

De samlede udlån har de seneste 5 år udviklet sig således:

Garantier udgør ultimo året 251 mio. mod 173 mio. ultimo 2016, hvilket er en stigning på 45 %. Væksten i garantier kan primært henføres til tinglysnings- og konverteringsgarantier.

Udlån og garantier er ultimo 2017 fordelt med 71 % til private og 29 % til erhverv, heraf 11 % til landbrug.

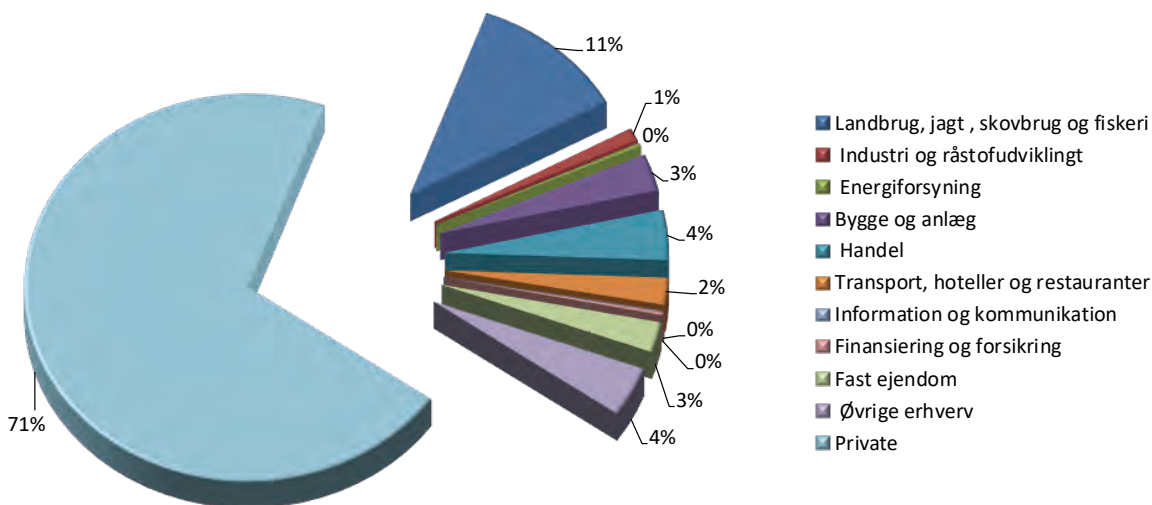
Sparekassens fordeling på erhvervs- og privatkunder har udviklet sig således de seneste 5 år:

Udlån og garantier fordelt på privat og erhverv

	Ultimo 2017	Ultimo 2016	Ultimo 2015	Ultimo 2014	Ultimo 2013
	%	%	%	%	%
Privatkunder	71	68	73	62	61
Erhvervskunder	29	32	27	38	39
Heraf landbrug	11	13	10	11	12

Den høje andel af privatkunder giver en god kreditmæssig spredning. Erhvervsmæssig er Sparekassens primære markedsområde præget af et højt antal landbrugsvirksomheder. Området har historisk set været landbrugstung i kraft af "Sallings fede muld". Det er derfor naturligt, at Sparekassen, som et lokalforankret pengeinstitut, har en relativ høj eksponering mod dette erhverv.

Udlån og garantier fordelt på sektorer og brancher ultimo 2017:

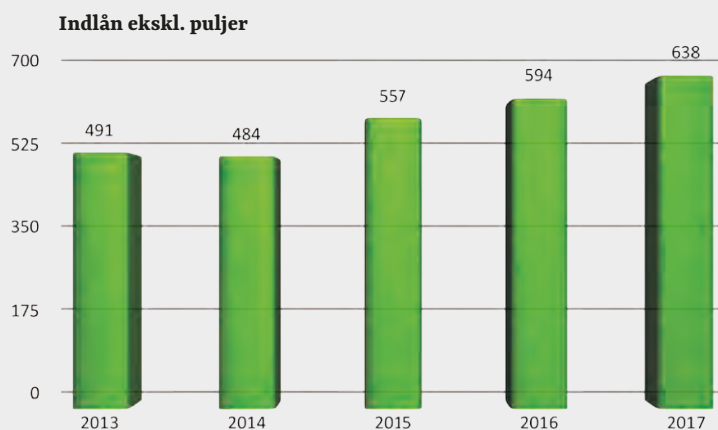
Ledelsen i Sparekassen har vurderet at boniteten på udlån og garantidebitorer kan opdeles som følger:

	Udlån og garantidebitorer med normal bonitet samt udlån og garantidebitorer der ikke har væsentlige svaghedstegn	Udlån og garantidebitorer med væsentlige svaghedstegn	Udlån og garantidebitorer med OIV og behov for nedskrivninger/hensættelser
2017	89 %	6 %	5 %
2016	89 %	6 %	5 %
2015	86 %	7 %	7 %
2014	81 %	9 %	10 %
2013	78 %	10 %	12 %

Ultimo 2017 har Sparekassen Balling 2 eksponeringer der overstiger 10 % af kapitalgrundlaget mod 3 eksponeringer ultimo 2016.

Indlån

Indlån var på 638 mio. ultimo 2017 mod 594 mio. ultimo 2016, hvilket svarer til en vækst på 7,5 %

"Indlån stiger med 7,5 %"

Den stigende opsparingslyst har bl.a. bevirket at Sparekassens indlån de seneste 5 år har haft en stigende tendens.

Som alternativ til placering på sædvanligt indlån, tilbydes kunderne placering af pensionsmidler i såkaldte puljeordninger. Her udbydes der 8 forskellige puljer, der alle forvaltes af SEB, som Sparekassen har haft et mangeårigt godt samarbejde med.

Ultimo 2017 var puljeordningerne samlet på 121 mio. mod 81,5 mio. ultimo 2016, svarende til en vækst på 49 %.

De seneste 5 år har midler i puljeordningen haft en konstant stigning:

"Puljeordninger vækster med 49 %"

Værdipapirer

Egenbeholdningen af værdipapirer var ultimo 2017 på i alt 218 mio. mod 215 mio. ultimo 2016. Beholdningen består primært af obligationer for 186 mio. (85 %), hvoraf hovedparten er danske realkreditobligationer.

Beholdningen af aktier udgør ultimo 2017 32 mio. mod 27 mio. ultimo 2016.

Af aktiebeholdningen ultimo 2017 udgør aktier i finansielle virksomheder (sektoraktier) som Sparekassen Balling samarbejder med 29 mio. Beholdningen af børsnoterede aktier udgør 3 mio.

Den samlede renterisiko ultimo 2017 er opgjort til 2,8 % af kapitalgrundlaget. Ultimo 2016 var renterisikoen ligeledes på 2,8 %. Renterisikoen er udtryk for det forventede tab på rentepositioner, som følge af en stigning i renten på 1 %.

Forvaltningen af egenbeholdningen af værdipapirer varetages af tre eksterne kapitalforvaltere. Der er indgået en samarbejdsaftale med en ekstern leverandør, der på daglig basis leverer rapportering på udviklingen i de enkelte porteføljeaftaler samt den samlede portefølje.

I lyset af at Sparekassens egenbeholdning af værdipapirer udgør en meget væsentlig andel af de samlede aktiver, er der stor ledelsesmæssig fokus på styring af risikoen. Den samlede beholdning, dog uden indregning af sektoraktier, følges løbende ved beregning af Value at Risk (VaR).

Opgørelsen viser – populært sagt – hvilken effekt en 100-års krise vil kunne få på egenbeholdningen af værdipapirer.

Set over de seneste 4 år, hvor denne opgørelsesmetode har været brugt, har VaR på den samlede egenbeholdning, excl. sektoraktier, udvist følgende udvikling:

Dato	Markedsværdi (t.kr.)	VaR i (t.kr.)	VaR i %
31.12.2017	187.281	5.910	3,16
31.12.2016	185.367	5.859	3,16
31.12.2015	209.111	3.664	1,75
31.12.2014	222.862	7.983	3,58

Likviditet

I forhold til det tidligere lovkrav om likviditetsoverdækning på 50 % har Sparekassen ultimo 2017 en overdækning på 308 % mod 318 % ultimo 2016. Kravet indgår fortsat i Finanstilsynets tilsynsdiamant.

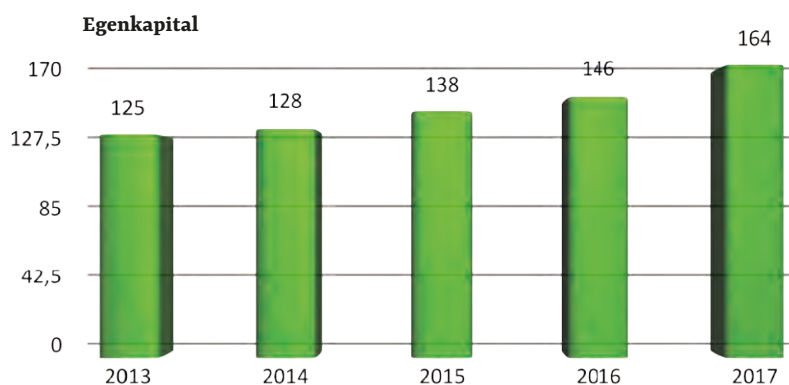
Sparekassen skal ligeledes likviditetsmæssigt overholde LCR-nøgletallet (Liquidity Coverage Ratio). Kravet stiger pr. 1. januar 2018 med yderligere 20 %-point, således at nøgletallet herefter skal være mindst 100 %. Ultimo 2017 var Sparekassens LCR-nøgletal på 397 %. Vi overholder derfor kravet ved fuld indfasning med en solid overdækning.

Sparekassen har således en særdeles god likviditet.

Kapitalforhold

Efter indregning af årets overskud udgør Sparekassens egenkapital 164 mio. mod 146 mio. ultimo 2016. Egenkapitalen er således øget med 18 mio. svarende til 12 %.

Sparekassens egenkapital er øget pænt i løbet af de seneste 5 år.

"Beholdningen af værdipapirer var ultimo 2017 på 218 mio."

VALUE AT RISK (VaR): en slags stress-test af, hvor meget man maksimalt kan forvente at tabe (her med 99,5 % sandsynlighed) på den samlede egenbeholdning i kr. eller i % i et MEGET dårligt år, hvis historien gentager sig (her beregnet på basis af de seneste 10 års afkasthistorik). Der ER taget højde for korrelationer (altså hvordan afkastet på de forskellige aktivklasser svinger i forhold til hinanden). Den beregnede VaR er baseret på afkastindeks og en antagelse om normalfordeling.

Ledelsesberetning

Ultimo 2017 udgør garantkapitalen 69 mio. mod 60 mio. ultimo 2016. Garantkapitalen er således i løbet af 2017 øget med 9 mio. eller 15 %.

Af Sparekassens knap 7.700 kunder er 2.500 garanter. Det er glædeligt, at opleve den store opbakning til Sparekassen fra primært lokale garanter.

Sparekassens bestyrelse indstiller til repræsentantskabet, at der for 2017 udbetales 3,5 % p.a. i rente til Sparekassens garanter.

Enkelte garantsparekasser har været nødsaget til at stoppe for indløsning af garantkapital, andre har indført ventelistemodeller eller garantbørser. Sparekassen Balling vil bestræbe sig på til enhver tid – betinget af Finanstilsynets tilladelse – at have åben for indløsning af garantkapital.

Kapitalprocenten er opgjort til 24,0 % ultimo 2017 mod 22,9 % ultimo 2016. Trods pænt stigende udlån og garantier er kapitalprocenten øget, hvilket skyldes effekten af årets pæne nettooverskud, samt en mærkbar forøgelse af garantkapitalen.

Sparekassen opgør det individuelle solvensbehov med udgangspunkt i den såkaldte 8+ model. Det individuelle solvensbehov er ultimo 2017 opgjort til 9,1 % mod 9,4 % ultimo 2016.

En beskrivelse af metoden til opgørelse af solvensbehovet samt de forudsætninger, der lægges til grund herfor, er oplyst i Sparekassens årlige risikorapport som kan findes på Sparekassens hjemmeside. Opgørelse af solvensbehovet er ikke revideret.

Ud over det individuelle solvensbehov på 9,1 % kommer kapitalbevaringsbufferen på 1,25 %, hvorefter det samlede krav til Sparekassens kapitalgrundlag udgør 10,3 %

Forskellen mellem solvensbehovet, incl. kapitalbevaringsbufferen, og den aktuelle kapitalprocent udgør således ultimo 2016 13,7 %, svarende til 86 mio.

Kommende kapitalkrav

IFRS 9

Pr. 1. januar 2018 er regnskabsstandarden IFRS 9 trådt i kraft. Den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab, erstattes med IFRS 9 af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab. For Sparekassen Balling har overgangen til den nye nedskrivningsmodel en forventet virkning på 1,5 – 2,5 mio., som fuldt ud indregnes i åbningsbalancen pr. 1. januar 2018. Overgangen til IFRS 9 forventes at have begrænset økonomisk effekt, hvorfor Sparekassen Balling har valgt ikke at anvende en mulig 5-årig overgangsordning. Virkningen på kapitalgrundlaget svarer til stigningen i korrektivkontoen 1. januar 2018 korrigeret for den skattemæssige effekt.

For en nærmere beskrivelse af IFRS 9, henvises til afsnittet ”Kommende regnskabsregler” på side 38.

Kapitalbevaringsbuffer

Pr. 1. januar 2018 er kapitalbevaringsbufferen steget med yderligere 0,625 % point, til 1,875 %. Pr. 1. januar 2019 vil kapitalbevaringsbufferen være fuld indfaset med 2,5 %.

Kontracyklisk kapitalbuffer

Hertil kommer en mulig aktivering af den kontracykliske kapitalbuffer, hvor Det Systemiske Risikoråd i december 2017, henstillede at der aktiveres en kapitalbuffersats på 0,5 % fra 31. marts 2019. Såfremt der ikke sker store ændringer i risikopbygningen, forventer Rådet at henstille, at der aktiveres en yderligere forøgelse af buffersatsen med 0,5 procentpoint inden for det kommende år.

NEP-krav

Med virkning fra 1. januar 2019 starter indfasningen af NEP-tillægget, der skal være fuldt opfyldt 1. januar 2023.

NEP-kravet har som formål at sikre, at det enkelte pengeinstitut har tilstrækkeligt med nedskrivningsegne passiver (NEP) til, at der kan gennemføres en smidig restrukturering eller afvikling af et pengeinstitut, hvis det bliver nødlidende, uden involvering af statslige midler, og uden at afviklingen får væsentlig negativ effekt på den finansielle stabilitet.

NEP-kravet, er et udtryk for hvor stor en polstring – målt i forhold til de risikovægtede eksponeringer – et pengeinstitut skal have. For pengeinstitutter med en balance på mindre end 3 mia. euro fastsætter Finanstilsynet NEP-tillægget i intervallet 3,5-6 % med et gennemsnit på 4,7 %.

Ledelsesberetning

Finanstilsynet har i december 2017 fastsat Sparekassen Ballings foreløbige NEP-tillæg, på basis af de risikovægtede eksponeringer ultimo 2016. Det foreløbige fastsatte NEP-tillæg ligger under gennemsnittet på 4,7 %.

Tilsynet genberegner og meddeler NEP-kravet én gang årligt, hvorved NEP-kravet ikke er statisk, men ændrer sig fra år til år. Tilsynet forventes at fastsætte det første endelige NEP-krav medio 2018 gældende fra 1. januar 2019

Sparekassen står godt rustet

Det er Sparekassens ledelses vurdering, at Sparekassen på baggrund af de nuværende kapitalforhold, med en kapitalprocent på 24 og en solvensmæssig overdækning på 13,7 % vil kunne honorere alle kendte fremtidige kapitalkrav, herunder det fuldt indfasede NEP-krav.

Sparekassens kapitalbase består alene af garantkapital samt opsøret overskud. Der er således ikke hjemtaget anden form for kapital som eksempelvis hybrid kernekapital eller supplerende kapital.

Finanstilsynets tilsynsdiamant

Finanstilsynets tilsynsdiamant indeholder fem pejlemærker for, hvad der som udgangspunkt anses for at være pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko.

Sparekassen Balling opfylder kravene således:

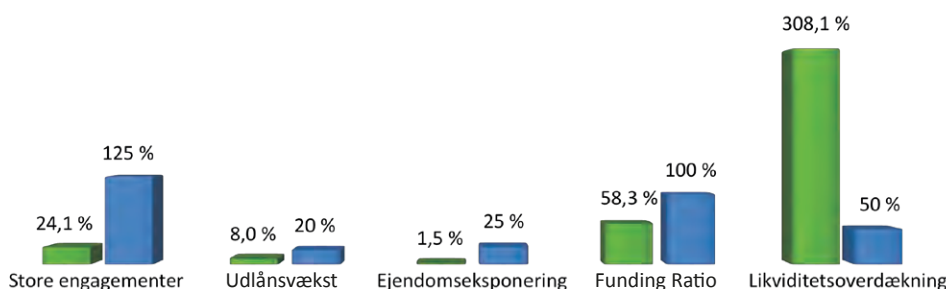
De fem grænseværdier er:	Finanstilsynets grænse	Sparekassen Balling
Summen af store eksponeringer, max.	125 %	24 %
Udlånsvækst, max.	20 %	8 %
Ejendomseksponering ¹	25 %	1 %
Funding ratio, (udlån/arbejdende kapital) max. ²	100 %	58 %
Likviditetsoverdækning min.	50 %	308 %

1. Procenten for ejendomseksponering er den andel af de samlede udlån og garantidebitorer, der vedrører branchen "Fast ejendom" samt "gennemførelse af byggeprojekter" opgjort før nedskrivninger.
2. Arbejdende kapital består af indlån samt egenkapital

Som det fremgår ligger Sparekassen Balling på nuværende tidspunkt indenfor alle grænseværdier.

Tilsynsdiamant pr. 31. december 2017

■ Sparekassen Balling ■ Grænseværdier

Med virkning fra 1. januar 2018 indføres der nye skærpede krav til opgørelse af Sparekassens største eksponeringer. Grænseværdien vil herefter blive fastsat således at summen af de 20 største eksponeringer, sat i forhold til den egentlige kernekapital, ikke må overstige 175 %. Det er ledelsens målsætning, at opretholde gode kapitalforhold, således at dette målepunkt ikke vil kunne hindre etableringen af kundeforhold med gode kreditværdige udlånskunder. Ved udgangen af 2017 udgjorde de 20 største bruttoeksponeringer efter nedskrivninger 117 % mod 119 % ultimo 2016 af Sparekassens kernekapital. Det kommende målepunkt overholdes således på nuværende tidspunkt.

Usædvanlige forhold

Der har i året ikke været usædvanlige forhold, der har påvirket indregning eller måling

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivning på udlån. På landbrugsengagementer, der er den branche, der udgør den største andel af Sparekassen Balling's udlån til erhverv, er det især værdien af landbrugsaktiver, der er en afgørende faktor i værdiansættelsen af sikkerhederne. Sparekassen Balling anvender de af Finanstilsynet udmeldte værdier for opgørelse af geografisk fastsatte jordpriser, driftsinventar og bygninger.

Det er ledelsens opfattelse, at usikkerheden og en eventuel afvigelse i måling af nedskrivning på udlån og garantier, ikke er væsentlig for årsrapporten.

Regnskabsmæssige skøn og væsentlige usikkerheder er beskrevet i note 2, hvortil der henvises.

Særlige risici

Sparekassen Balling er eksponeret over for forskellige risici i forbindelse med Sparekassens drift.

Sparekassens risikostyring sker i overensstemmelse med de politikker, rammer og instrukser, som er fastlagt af Sparekassens bestyrelse.

De væsentligste risici er:

Kreditrisiko

Kreditrisiko, der anses som den væsentligste risiko, forstås som risikoen for tab på udlån og kreditter som følge af låntagers manglende betalingsevne.

Al kreditgivning sker på baggrund af en af bestyrelsen vedtaget kreditpolitik, der fastlægger de overordnede principper for al kreditgivning.

Forskellige forretningsgange, eksempelvis forretningsgang for vurdering af sikkerheder, understøtter de beslutninger, som den enkelte medarbejder med bevillingsbeføjelser træffer.

Markedsrisici

Sparekassens markedsrisici forstås som risikoen for at Sparekassens aktiver og passiver ændrer sig som følge af ændringer i markedsforholdene. Markedsrisici består af risici på renter, valuta og likviditet.

Bestyrelsen har fastlagt objektive rammer for den maksimale risiko på de enkelte områder, hvilket er fastlagt i en instruks fra bestyrelsen til direktionen. Der udarbejdes løbende opgørelser over markedsrisici, og der afrapporteres til bestyrelsen på hvert bestyrelsesmøde.

Likviditetsrisici

Sparekassens likviditet opgøres løbende efter såvel interne regler fastsat af bestyrelsen, som efter de tidligere regler i Lov om finansiel virksomhed § 152, samt ved beregning af Sparekassens LCR-procent. Sparekassen ønsker, såvel på kort som på længere sigt, at sikre et tilstrækkeligt og stabilt likviditetsberedskab.

Kontrol

Bestyrelse og direktionen vurderer løbende alle væsentlige risici, herunder overholdelse af relevant lovgivning og anden regulering i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Lønpolitik

Sparekassen skal i henhold til regnskabsbekendtgørelsen offentliggøre Sparekassen Balling's lønpolitik. Oplysningerne kan findes på Sparekassens hjemmeside www.sparekassenballing.dk

Revisionsudvalg

I juni 2016 er der trådt nye regler om revisionsudvalg i kraft, som betyder at ikke-børsnoterede pengeinstitutter ikke længere skal have et revisionsudvalg.

Sparekassen har hidtil haft et revisionsudvalg bestående af den samlede bestyrelse, med fhv. sparekassedirektør Gunnar Jessen som det særligt sagkyndige medlem og formand for udvalget.

Kravet om et særligt sagkyndigt medlem har medvirket til en styrkelse af Sparekassens ledelse.

Sparekassens bestyrelse har i efteråret 2016 truffet beslutning om at nedlægge revisionsudvalget. De vedtægtsmæssige bestemmelser om bestyrelsens sammensætning ønskes opretholdt, herunder kravet om, at der af de syv medlemmer af bestyrelsen fortsat skal være mindst et medlem med en regnskabskyndig uddannelse, således at bestyrelsens samlede kompetencer på området opretholdes.

Redegørelse om det underrepræsenterede køn i Sparekassens bestyrelse

Det er ledelsens vurdering, at mangfoldighed er med til at skabe bedre resultater og en hjælp til at træffe bedre beslutninger. Ledelsen arbejder derfor for at skabe en god balance mellem mænd og kvinder i Sparekassens bestyrelse.

Måltal for bestyrelsen

Ultimo 2017 bestod bestyrelsen af 7 medlemmer – alle mænd.

Det er bestyrelsens mål, at andelen af det underrepræsenterede køn på sigt udgør minimum 15 %. Det er vurderingen, at dette er et realistisk mål.

Ifølge Lov om finansiel virksomhed § 79 a, stk. 4 har Sparekassen ikke udarbejdet politik eller måltal for øvrige ledelsesniveauer.

Redegørelse vedr. god selskabsledelse – Corporate Governance

Sparekassen Balling ønsker i høj grad at efterleve anbefalinger fra Komitéen for god Selskabsledelse, samt følge Finansrådets anbefaling på revisionsområdet, herunder Finansrådets ledelseskodex med yderligere 10 anbefalinger vedrørende ledelsesmæssige forhold i pengeinstitutterne. Sparekassen Balling forholder sig til anbefalingerne efter "følg eller forklar" – princippet.

Redegørelsen findes på Sparekassens hjemmeside: www.sparekassenballing.dk

Samfundsansvar – CSR-politik

Sparekassen Balling's politik for samfundsansvar tager udgangspunkt i vor forankring som lokalt pengeinstitut siden 1914.

Vi er, og ønsker fortsat at være, en ansvarlig Sparekasse, der bevidst arbejder på at skabe optimale resultater for vore kunder, medarbejdere, garantanter og lokalsamfundet.

Sparekassens CSR-politik kan ses på Sparekassens hjemmeside: www.sparekassenballing.dk

Forventninger til 2018

Sparekassens basisindtjening, defineret som indtjeningen før kursreguleringer, nedskrivninger og skat, blev i 2017 på 11 mio. og resultatet før skat blev på 12,3 mio.

Med baggrund i positive udsigter for økonomien, og de aktiviteter og tiltag der vil blive gennemført, forventes der i 2018 fortsat stigende nettorente- og gebyrindtægter. Udgifter til personale vil være faldende. Øvrige administrationsudgifter vil være stigende, primært som følge af fortsat kraftig stigende IT-omkostninger. Samlet forventes der uændrede omkostninger. Basisindtjeningen forventes realiseret i intervallet 12-13 mio.

Nedskrivninger på udlån forventes fortsat at være beskedne. Kursreguleringer forventes samlet at ligge på et lavt niveau. Samlet forventes der et resultat før skat i niveauet 12-13 mio.

Ledelsens hverv

Bygningskonstruktør Hans Bak Ibsen:	Bestyrelsesformand i Ole Ibsen, Balling A/S Bestyrelsesformand i Balling Volling Handelstands og Håndværkerforening Bestyrelsesformand i Hans Ibsen Holding ApS Direktør i H.J. Invest ApS Bestyrelsesmedlem i Stenger og Ibsen Construction A/S Bestyrelsesmedlem i Stenger og Ibsen Construction Holding A/S Bestyrelsesmedlem i Iglsø Agro og Biogas A/S Bestyrelsesmedlem i Vinde Bakke
Blikkenslager Jørn Pedersen:	Direktør og bestyrelsesmedlem i Fly Blik og Ventilation A/S Direktør i 24 Ride.com ApS
Entreprenør Niels Pedersen:	Direktør i N.P. Invest Skive ApS
Gårdejer Poul Verner Pedersen	Formand for Dagli' Brugsen, Durup

Ledelsespåtegning

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar -31. december 2017 for Sparekassen Balling.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med reglerne i lov om finansiel virksomhed og bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Sparekassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af Sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i Sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som Sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Balling den 29. januar 2018

Kurt Nielsen

Direktør

Bestyrelse

Poul Pedersen

Formand

Gunnar Sønderby Jessen

Næstformand

Hans Bak Ibsen

Jørn Pedersen

Niels Pedersen

Poul Verner Pedersen

Niels Kristian Sørensen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til repræsentantskabet i Sparekassen Balling

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Sparekassen Ballings årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, kapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af sparekassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Sparekassen Balling den 3. april 2007 for regnskabsåret 2007. Vi er genvalgt årligt ved repræsentantskabsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 11 år frem til og med regnskabsåret 2017. Vi blev genudpeget efter en udbudsprocedure på repræsentantskabsmødet den 7. marts 2017.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centralt forhold ved revisionen

Nedskrivninger på udlån

Udlån måles til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger. Nedskrivninger på udlån er ledelsens bedste skøn over de tab, som forventes at være på udlån pr. balancedagen på baggrund af indtrufne begivenheder.

Nedskrivninger af sparekassens udlån foretages såvel individuelt som gruppevist. Der foretages nedskrivninger, hvis der konstateres objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) ud fra indtrufne begivenheder, og det har en indvirkning på størrelsen af de forventede betalinger. Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af brancheforeningen Lokale Pengeinstitutter, og hvor modelestimerne er tilpasset kreditrisikoen for sparekassens egen udlånsportefølje.

Nedskrivninger på udlån er et centralt fokusområde, fordi ledelsen udøver væsentlige skøn over, om der skal foretages nedskrivninger på udlån og størrelsen af nedskrivninger på udlån.

Følgende områder er centrale for opgørelse af nedskrivninger på udlån:

- Sparekassens forretningsgange for at sikre fuldstændigheden i registreringen af udlån med indikation for værdiforringelse (OIV), der indgår i beregningen af nedskrivninger.
- Væsentlige forudsætninger og skøn anvendt af ledelsen i nedskrivningsberegningerne, herunder principper for vurdering af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme, som indgår i nedskrivningsberegningerne.
- Sparekassens opgørelse af gruppevise nedskrivninger, herunder procedurer for identifikation og vurdering af effekten af tidlige hændelser i relation til kunder, som pr. statusdagen måtte være kommet i betydelige økonomiske vanskeligheder, men hvor dette endnu ikke har materialiseret sig i restance eller anden indikation af OIV på den enkelte kunde. Dette omfatter ledelsens vurdering af effekten pr. statusdagen af gældende markedsforhold.

Der henvises til afsnittet "Kreditrisici" i årsregnskabet note 2 samt note 9 og 12, hvor forhold, der kan påvirke nedskrivninger på udlån er beskrevet.

Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen

Vi gennemgik og vurderede de af sparekassen tilrettede forretningsgange, herunder kreditafdelingens og ledelsens involvering, der er etableret for at sikre, at udlån med OIV identificeres rettidigt, og nedskrivninger beregnes i overensstemmelse med regnskabsbestemmelserne.

Vi vurderede og testede endvidere de af ledelsen anvendte principper ved måling af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme, der indgår i nedskrivningsberegninger på udlån med OIV.

Vi foretog stikprøvevis test af udlån med OIV, hvorpå sparekassen havde opgjort individuelle nedskrivninger, hvor vi testede nedskrivningsberegningen og anvendte data til underliggende dokumentation.

Vi foretog endvidere stikprøvevis test af udlån, der ikke var klassificeret som OIV og foretog vores egen vurdering af, om kreditklassifikationen var passende.

Stikprøverne omfattede primært større udlån og udlån med generelt forøgede risici.

Vi gennemgik sparekassens opgørelse af gruppevise nedskrivninger, herunder ledelsens tilpasning af modelestimerne til kreditrisikoen for sparekassens egen udlånsportefølje. Vi udfordrede de ledelsesmæssige skøn ud fra vores kendskab til porteføljen, branchekendskab og de aktuelle konjunkturer.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere sparekassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlin-

formation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Herning, 29. januar 2018

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 3377 1231

Michael Laursen

statsautoriseret revisor
mne26804

Carsten Jensen

statsautoriseret revisor
mne10954

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal

alle tal i 1.000 kr.

	2017	2016	2015	2014	2013
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	44.395	40.146	33.475	33.163	31.829
Kursreguleringer	1.764	-178	1.421	1.442	4.233
Udgifter til personale og administration	32.422	30.422	26.094	23.528	23.507
Andre driftsudgifter	7	7	1.084	2.397	9.206
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv	563	772	1.358	2.930	7.057
Årets resultat	9.964	6.310	4.364	4.593	-3.125

Balance

alle tal i 1.000 kr.

Udlån	459.573	426.292	377.613	310.910	305.484
Indlån	638.228	593.788	556.612	483.841	491.020
Egenkapital	164.017	146.317	137.989	128.449	124.964
Aktiver i alt	946.348	839.080	763.784	666.453	664.078

Nøgletal

Kapitalprocent	24,0	22,9	26,3	25,7	26,7
Kernekapitalprocent	24,0	22,9	26,3	25,7	26,7
Egenkapitalforrentning før skat	7,9	5,7	4,2	4,2	-3,2
Egenkapitalforrentning efter skat	6,4	4,4	3,3	3,6	-2,4
Indtjening pr. omkostningskrone	1,4	1,3	1,2	1,2	0,9
Renterisiko	2,8	2,8	1,4	3,2	2,2
Valutaposition	3,2	4,6	3,3	6,9	10,8
Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån	63,1	66,2	65,4	64,5	63,5
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	308,1	318,2	347,7	401,0	437,1
Summen af store eksponeringer	24,1	41,6	27,9	45,6	29,6
Nedskrivningsprocent	3,0	3,5	4,1	6,3	6,6
Årets nedskrivningsprocent	0,1	0,1	0,3	0,7	2,1
Årets udlånsvækst	7,8	12,9	21,5	1,8	-6,6
Udlån i forhold til egenkapital	2,8	2,9	2,7	2,4	2,4
Det gennemsnitlige antal beskæftigede i regnskabsåret, - omregnet til heltidsansatte	25,3	26,8	23,3	22,9	24,1
Afkastningsgrad, årets resultat i forhold til aktiver	1,1	1,0	0,8	1,0	-0,2

Resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

Note	Resultatopgørelse	2017	2016
3	Renteindtægter	28.968	28.030
4	Renteudgifter	1.142	1.377
	Netto renteindtægter	27.826	26.653
	Udbytte af aktier mv.	133	462
5	Gebyrer og provisionsindtægter	16.959	13.716
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	523	685
	Netto rente- og gebyrindtægter	44.395	40.146
6	Kursreguleringer	1.764	-178
	Andre driftsindtægter	0	76
7,8	Udgifter til personale og administration	32.422	30.422
15,16	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	869	776
	Andre driftsudgifter	7	7
9	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	563	772
	Resultat før skat	12.299	8.067
10	Skat	2.335	1.757
	Årets resultat	9.964	6.310

Totalindkomstopgørelse

Årets resultat	9.964	6.310
Årets totalindkomst	9.964	6.310

Forslag til resultatdisponering

Årets resultat	9.964	6.310
I alt til disponering	9.964	6.310

Foreslået rente af garantkapital	2.143	2.064
Overført resultat	7.821	4.246
I alt anvendt	9.964	6.310

Balance

Note		Beløb i 1.000 kr.	
	Aktiver	2017	2016
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	55.613	53.722
11	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	74.000	46.304
	Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	1.103	1.647
12	Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	458.470	424.645
13	Obligationer til dagsværdi	186.200	188.184
14	Aktier mv.	32.028	27.239
21	Aktiver tilknyttet puljeordninger	121.445	81.511
15	Grunde og bygninger	7.289	7.392
16	Øvrige materielle aktiver	2.048	1.905
	Aktuelle skatteaktiver	199	0
10	Udskudte skatteaktiver	443	328
	Andre aktiver	5.746	4.318
	Periodeafgrænsningsposter	1.762	1.885
	Aktiver i alt	946.348	839.080
	Passiver		
17	Indlån og anden gæld	638.228	593.788
21	Indlån i puljeordninger	121.445	81.511
	Aktuelle skatteforpligtelser	0	819
	Andre passiver	19.932	15.966
	Periodeafgrænsningsposter	106	186
	Gæld i alt	779.711	692.270
	Hensættelser		
	Hensættelser til tab på garantier	2.620	492
	Andre hensatte forpligtelser	0	1
	Hensatte forpligtelser i alt	2.620	493
	Garantkapital	69.215	59.896
	Overført resultat	92.659	84.357
	Foreslået garantrente	2.143	2.064
	Egenkapital	164.017	146.317
	Passiver i alt	946.348	839.080

Egenkapitalopgørelse og kapitalopgørelse

Egenkapitalopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

	Garantkapital	Renter garantkapital	Overført resultat	I alt
Egenkapital 1. januar 2016	57.472	2.075	78.442	137.989
Regulering af egenkapitalen primo			1.214	1.214
Egenkapitalen herefter primo 2016	57.472	2.075	79.656	139.203

Ændringer i året:

Periodens resultat			4.246	4.246
Indbetalt garantkapital	2.424			2.424
Udbetalte renter garantkapital		-2.075		-2.075
Skat af udbetalte garantrenter			454	454
Foreslået garantrente 2016		2.064		2.064
Egenkapital 31. december 2016	59.896	2.064	84.356	146.316

Ændringer i året:

Periodens resultat			7.821	7.821
Indbetalt garantkapital	9.319			9.319
Udbetalte renter garantkapital		-2.054		-2.054
Regulering af garantrenter		-10	10	0
Skat af udbetalte garantrenter			472	472
Foreslået garantrente 2017		2.143		2.143
Egenkapital 31. december 2017	69.215	2.143	92.659	164.017

Kapitalopgørelse

	2017	2016
Kapitalprocent	24,04%	22,90%
	Beløb i 1.000 kr.	
Betalte kapitalinstrumenter (garantkapital)	69.215	59.896
Faktiske eller eventuelle forpligtelser til køb af egne egentlige kapitalinstrumenter	-2.630	-2.548
Kapitalinstrumenter, der er kvalificeret som egentlig kernekapitalinstrumenter	66.585	57.348
Overført resultat	94.802	86.420
Fradrag for foreslået garantrente	-2.143	-2.064
Overført resultat herefter	92.659	84.356
Fradrag for forsigtig værdiansættelse	-219	-217
Egentlige kernekapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor hvori Sparekassen ikke har væsentlige investeringer	-10.385	-7.818
Egentlig kernekapital	148.640	133.669
Kernekapital	148.640	133.669
Kapitalgrundlag	148.640	133.669
Den samlede risikoeksponering	618.212	584.576

Noteoversigt

1	Anvendt regnskabspraksis	27
2	Risikoplysninger	28
3	Renteindtægter	30
4	Renteudgifter	30
5	Gebyr- og provisjonsindtægter	30
6	Kursreguleringer	30
7	Udgifter til personale og administration	30
8	Revisorhonorar	31
9	Nedskrivninger indlån og tilgodehavener mv.	32
10	Skat	32
11	Tilgodehavener hos kreditinstitutter og centralbanker.	33
12	Udlån og tilgodehavener	33
13	Værdipapirer	34
14	Aktier mv.	34
15	Grunde og bygninger	34
16	Øvrige materielle anlægsaktiver	35
17	Indlån og anden gæld	35
18	Eventualforpligtelser.	35
19	Regskabsmæssig sikring.	36
20	Nærtstående parter.	36
21	Markedsrisiko.	36
22	Puljer	37
23	Pantsætninger.	37
24	Repræsentantskab	38

Note

1 Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed og Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Endvidere indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. En evt. værdistigning i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes i anden totalindkomst, medmindre stigningen modsvarer en værdinedgang, der tidligere er indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde Sparekassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når Sparekassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå Sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt. Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet efterfølgende for hver enkelt regnskabspost.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af afdrag og tillæg / fradrag af den akkumulerede afskrivning af forskellen mellem kostprisen og det nominelle beløb samt fradrag af nedskrivning. Finansielle instrumenter indregnes på handelstidspunktet. Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterer på balancedagen.

Omregning af poster i fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gæld og andre poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til lukkekursen på balancedagen.

Gevinster og tab, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og betalingsdagens henholdsvis balancedagens kurs indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Resultatopgørelsen

Nettorente- samt, administrations-, gebyr- og provisionsindtægter

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen for den periode de vedrører.

Renter af garantikapital føres som en overskudsdisponering og fragår først på egenkapitalen på udbetalingstidspunktet. Stiftelsesprovisioner mv., der er en integreret del af den effektive rente af udlån, indregnes over løbetiden under renteindtægter. Renteindtægter på nedskrevne udlån og tilgodehavender indregnes som reducerede nedskrivninger. Andre administrations- og gebyrindtægter indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale og administration omfatter løn, gager, pensioner samt sociale omkostninger og lønsumsafgift samt omkostninger til administration.

Andre driftsindtægter og -udgifter

Andre driftsindtægter og -udgifter omfatter indtægter og omkostninger af sekundær karakter i forhold til Sparekassens hovedaktiviteter, herunder avance og tab ved salg og udskiftning af materielle aktiver.

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændringer af udskudt skat, efterregulering af tidligere års skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, i totalindkomsten, med den del, der kan henføres til totalindkomsten, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen. Tillæg og fradrag som følge af tidspunktet for betalingen af den aktuelle skat er bogført under henholdsvis øvrige renteindtægter og øvrige renteudgifter.

Balancen

Tilgodehavender og gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender måles til dagsværdi. Gæld måles til amortiseret kostpris.

Udlån

Udlån m.v. måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi med fradrag af stiftelsesprovisioner, samt fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte, men endnu ikke realiserede tab.

Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi

Udlån, der indgår i handelsbeholdningen, måles til dagsværdi.

Individuelle nedskrivninger

Sparekassen gennemgår løbende alle væsentlige udlånseksponeringer samt alle eksponeringer, der udviser svaghestegn, med henblik på vurdering af, om der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse. For alle udlånseksponeringer, hvor der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse, foretages en beregning af nedskrivningsbehovet. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem tilgodehavendet på opgørelsestidspunktet og den tilbagediskonterede værdi af de forventede betalingsstrømme, herunder realisationsværdien af eventuelle sikkerheder. Ved tilbagediskonteringen anvendes for variabelt forrentede lån den aktuelt fastsatte effektive rente og for fastforrentede lån den oprindeligt fastsatte effektive rente. Konstaterede tab afskrives.

Gruppevise nedskrivninger

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse. De gruppevise vurderinger foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 2 grupper fordelt på én gruppe af erhvervs kunder og én gruppe af privatkunder. Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af Foreningen af Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og

udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår bl.a. arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner. Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Sparekassen har derfor vurderet om modelestimaterne skal tilpasses kreditrisikoen for Sparekassens egen udlånsportefølje. Denne vurdering har medført en tilpasning af modelestimaterne til egne forhold, hvorefter det er de tilpassede estimater, som danner baggrund for beregningen af den gruppevise nedskrivning. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne det enkelte udlåns oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko ultimo den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevise nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger. Summen af årets nedskrivninger, tilbageførte nedskrivninger, indgået på tidligere nedskrivninger og konstaterede tab er bogført i resultatopgørelsen.

Obligationer og aktier

De børsnoterede værdipapirer er optaget til dagsværdi svarende til lukkekursen ultimo regnskabsåret. Udtrukne obligationer måles til nutidsværdi. Unoterede værdipapirer er målt til dagsværdi i form af kendt markedsværdi. Hvor dagsværdien ikke kan opgøres pålideligt, måles de til kostpris. For unoterede aktier i form af aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen, og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser). For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part

Grunde og bygninger

Domicilejendommene er optaget til omvurderet værdi, hvilke er dagsværdierne, opgjort ud fra afkastmetoden, på omvurderingstidspunktet med fradrag af efterfølgende akkumulerede afskrivninger og efterfølgende tab ved værdiforringelse. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Eksterne eksperter er ikke involveret i målingen. Stigninger i ejendommenes omvurderede værdi indregnes via totalindkomstopgørelsen i opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen, og fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsler af tidligere foretagne opskrivninger. Ejendommene afskrives lineært over en forventet brugstid på 50 år. Der afskrives ikke på grunde.

Øvrige materielle aktiver

Øvrige materielle aktiver (maskiner, inventar og driftsmidler) er optaget til anskaffelsespris med fradrag for akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives lineært over 3-10 år.

Midlertidig overtagne aktiver

Midlertidig overtagne aktiver optages til anskaffelsesværdi eller evt. lavere nettorealisationværdi, og evt. driftsudgifter afholdes

Note

over andre driftsudgifter.

Andre aktiver og passiver

Andre aktiver omfatter indtægter vedrørende regnskabsåret herunder renter, hvor betaling først modtages efter regnskabsårets udløb, samt aktiver, der ikke henhører under andre aktivposter. Andre passiver omfatter udgifter vedrørende regnskabsåret herunder renter, der først forfalder til betaling efter regnskabsårets udløb samt passiver, der ikke henhører under andre passivposter.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter under aktiver omfatter forudbetalte udgifter vedrørende blandt andet løn, provision, renter mv. Periodeafgrænsningsposter under passiver omfatter indtægter vedrørende senere regnskabsperioder, som er indgået før regnskabsårets afslutning herunder modtagne renter og provisioner.

Aktuelle og udskudte skatteaktiver og skatteforpligtelser

Aktuelle skatteaktiver og skatteforpligtelser indregnes i balancen med det beløb, der kan beregnes på grundlag af årets forventede skattepligtige indkomst og de foretagne a conto betalinger af skat. Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser.

Garantiforpligtelser er anført i noterne under Eventualforpligtelser, og vurdering af hensættelser til tab er såvel foretaget individuelt som gruppevis.

Regnskabsmæssige skøn og væsentlige usikkerheder

Opgørelse af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser er forbundet med et skøn over, hvordan fremtidige begivenheder påvirker værdien af disse aktiver og forpligtelser. De væsentligste skøn vedrører nedskrivninger på udlån og opgørelse af dagsværdier for unoterede finansielle instrumenter. De udøvede skøn er baseret på forudsætninger som ledelsen anser som forsvarlige, men som er usikre. Herudover er Sparekassen påvirket af risici og usikkerheder, som kan føre til, at de faktiske resultater kan afvige fra tidligere skøn. For nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er der væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendebetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn. Sparekassen anvender satser og metoder i overensstemmelse med Finanstilsynets og Foreningen Lokale Pengeinstitutters retningslinjer og vejledninger. Gruppevise nedskrivninger er fortsat behæftet med en vis usikkerhed. Det har således været nødvendigt at supplere modellens beregninger med ledelsesmæssige skøn. Noterede værdipapirer medtages til børskurs, men der kan være usikkerhed i det omfang, hvor der er tale om markeder med lav omsætning. For dagsværdien af unoterede finansielle instrumenter er der væsentlige skøn forbundet med måling.

2 Risikoplysninger.

Finansielle risici

Sparekassens virksomhed medfører, at Sparekassen er eksponeret overfor forskellige risikotyper: kreditrisici, markedsrisici, likviditetsrisici og operationelle risici.

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af, at kunderne helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser over for Sparekassen.

Markedsrisikoen er risikoen for, at markedsværdien af Sparekassens aktiver og forpligtelser ændres som følge af forandringer i markedsforholdene.

Likviditetsrisikoen er risikoen for, at Sparekassens betalingsforpligtelser ikke kan honoreres under Sparekassens likviditetsberedskab.

Den operationelle risiko er risikoen for, at der enten direkte eller indirekte opstår økonomiske tab som følge af fejl i interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne hændelser.

Det er Sparekassens overordnede politik, at Sparekassen alene påtager sig risici, som er i overensstemmelse med de forretningsmæssige principper, som Sparekassen drives efter, og som Sparekassen har de fornødne kompetencemæssige ressourcer til.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som påvirker Sparekassen.

Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen. Den daglige styring foretages af direktionen, der kan uddelegere denne til medarbejderne.

Kreditrisici

En af de væsentligste risici i Sparekassen er kreditrisikoen. Sparekassen Ballings bestyrelse har fastlagt politikker og instrukser med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter ligger indenfor de vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Der er endvidere fastlagt politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til de enkelte kreditinstitutter som Sparekassen Balling har forretninger med. Sparekassen Balling tilstræber ved långivning at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkelteksponeringer eller brancher ikke kan ændre på Sparekassen Ballings handlefrihed. Det er således Sparekassens målsætning at eksponering mod landbrug maksimalt må udgøre 20 % af Sparekassens samlede udlån og garantier, dog maksimal 15 % i én driftsgren, og at den samlede eksponering mod erhverv i alt maksimalt må udgøre 50 %. Sparekassens udlån og garantier fordelt på brancher fremgår af note 12.

Sparekassen Balling tilstræber at opnå tilstrækkelig sikkerhed til at afdække risikoen i de enkelte eksponeringer, ligesom der tilstræbes en passende spredning i typerne af sikkerheder. I forbindelse med sikkerheder er det væsentligt for Sparekassen Balling at opnå tilstrækkelig sikkerhed uanset sikkerhedens type og uanset om det giver mulighed for modregning i forbindelse med opgørelse af kreditrisikoen i solvensopgørelsen.

Sparekassen Balling følger løbende eksponeringer på individuel basis. Udviser eksponeringen objektiv indikation for værdiforringelse, bliver der foretaget nedskrivning på eksponeringen. Sparekassen Balling har historisk set haft en sund kreditpolitik, og vil også i fremtiden fokusere på en effektiv styring af udlånsporteføljen.

I forbindelse med kreditgivning tilstræbes, at Sparekassen har den højest opnåelige sikkerhedsmæssige afdækning af risikoen på eksponeringen.

Ved kreditgivning til private er de vigtigste sikkerhedstyper:

- fast ejendom, værdipapirer og køretøjer.

Ved kreditgivning til erhvervs kunder er de vigtigste sikkerhedstyper:

- fast ejendom, værdipapirer, driftsmidler og varelagre.

Sparekassen største udlån til en enkelt branche er til landbrug. Sparekassens væsentligste landbrugsengagementer er alle individuel vurderet, og nedskrivningsbehovet vurderes som værende tilstrækkelig.

Kreditrisici er yderligere beskrevet i noterne 9 og 12.

Markedsrisici

Det er Sparekassens politik, at markedsrisiciene holdes på et lavt niveau. Sparekassens ledelse har for hver markedsrisikotype fastlagt konkrete risikorammer.

Sparekassens udlåns- og indlånsforretninger samt mellemværende med andre kreditinstitutter, er for hovedpartens vedkommende indgået på variabel rentebasis.

Sparekassens renterisiko er opgjort til 2,9 %. Den væsentligste del af obligationsbeholdningen er delt ud på 3 lige store porteføljeaf-taler.

Sparekassens valutarisiko er opgjort til 4,6 %. Sparekassens valutarisiko består af risiko i udenlandske papirer, SEK og EURO, samt beholdning af kontant valuta.

Sparekassen er medejer af en række sektorvirksomheder bl.a. Sparinvest Holding, DLR Kredit A/S og SDC Holding A/S. Disse ejerandele er forretningsmæssigt afhængige, og anses derfor ikke som værende en del af Sparekassens aktierisiko. Herudover har Sparekassen kun en mindre portefølje af børsnoterede aktier.

Sparekassen ønsker alene i begrænset omfang at eje investerings-ejendomme / midlertidige overtagne ejendomme.

Markedsrisici er yderligere beskrevet i note 21.

Likviditetsrisici

Det er Sparekassens mål, at udlån finansieres af indlån og egenkapital.

Det tilstræbes endvidere, at Sparekassen, såfremt der skulle opstå en likviditetskrise, vil kunne klare de lovpligtige likviditetskrav uden væsentlige træk på andre pengeinstitutters ubekræftede lines.

Operationelle risici

Der foretages løbende rapportering til Sparekassens ledelse af de tab og begivenheder, som vurderes at kunne henføres til operationelle risici. Med baggrund i denne rapportering og iagttagelser i øvrigt, foretages der en vurdering af, om forretningsgange m.v. kan justeres og forbedres med henblik på minimering af de operationelle risici.

It-forsyningen, der er det væsentligste område ved vurdering af operationelle risici, er outsourcet til SDC – Skandinavisk Data Center, som Sparekassen er medejer af. It-sikkerheden vurderes løbende, og der foretages løbende, de nødvendige justeringer.

Noter

Note

3 Renteindtægter

Beløb i 1.000 kr.

	2017	2016
Udlån og andre tilgodehavender	25.853	25.054
Obligationer	3.115	2.974
Andet	0	2
I alt renteindtægter	28.968	28.030

4 Renteudgifter

Kreditinstitutter og centralbanker	253	37
Indlån og anden gæld	857	1.335
Øvrige renteudgifter	32	5
I alt renteudgifter	1.142	1.377

5 Gebyrer og provisionsindtægter

Værdipapirhandel og depoter	451	645
Betalingsformidling	1.098	1.112
Lånesagsgebyrer	1.003	1.158
Indtægter fra samarbejdspartnere	11.071	7.908
Garantiprovision	574	419
Øvrige gebyrer og provisioner	2.762	2.474
I alt gebyrer og provisionsindtægter	16.959	13.716

6 Kursreguleringer

Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	-163	-149
Obligationer	-466	-868
Aktier mv.	2.333	781
Valuta	60	58
I alt kursreguleringer	1.764	-178

7 Udgifter til personale og administration

Bestyrelsen består af 7 medlemmer

Bestyrelsesvederlaget specificeres således:

Poul Pedersen, formand	70	55
Gunnar Sønderby Jessen, næstformand	60	55
Niels Kr. Sørensen	40	35
Hans Ibsen	40	35
Jørn Pedersen	40	35
Niels Pedersen	40	35
Poul Verner Pedersen	48	35
I alt bestyrelsesvederlag	338	285

Direktion

Kontraktligt vederlag og pension	1.445	1.419
----------------------------------	-------	-------

Herudover har direktionen fri bil til en skatteværdi på 106 tkr.

Personaleudgifter

Lønninger	13.763	13.610
Pensioner	2.593	2.558
Andre udgifter til social sikring	2.534	2.289
I alt personaleudgifter	18.891	18.457

Note

Beløb i 1.000 kr.

Øvrige administrationsudgifter	2017	2016
Øvrige administrationsudgifter	11.747	10.261
I alt øvrige administrationsudgifter	11.747	10.261

Udgifter til personale og administration i alt	32.422	30.422
(af udgifter til social sikring udgør lønsumsafgift)	2.476	2.225

Løn til væsentlige risikotagere og involverede i kontrolfunktioner	2.002	2.106
Antal væsentlige risikotagere og involverede i kontrolfunktioner	3	3

Antal beskæftigede

Det gennemsnitlige antal beskæftigede i regnskabsåret, omregnet til heltidsansatte	25,3	26,8
--	------	------

Pensionstilsagn

Sparekassen har ikke givet pensionstilsagn til nuværende eller forhenværende medlemmer af Sparekassens direktion.

Incitamentsprogrammer

Der er ikke fastsat særlige incitamentsprogrammer for bestyrelse, direktion, medarbejdere eller væsentlige risikotagere.

Aflønning

Sparekassens bestyrelse, direktion, og medarbejdere aflønnes alle med fast vederlag. Der sker ikke aflønning af repræsentantskabsmedlemmer.

8 Revisionshonorar

Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision	298	331
---	-----	-----

Heraf honorar for lovpligtig revision af årsregnskabet	235	260
Honorar for andre erklæringsopgaver med sikkerhed	50	71
Honorar for andre ydelser	13	0

Honorarer for andre ydelser end lovpligtig revision leveret af PwC består af lovpligtige erklæringer overfor forskellige offentlige myndigheder og diverse anden rådgivning.

Note

9 Nedskrivninger udlån og tilgodehavender mv.

Beløb i 1.000 kr.

	2017	2016
Individuelle nedskrivninger		
Nedskrivninger i årets løb	8.251	2.978
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere år	-6.218	-1.595
I alt individuelle nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	2.033	1.383
Gruppevise nedskrivninger		
Nedskrivninger i årets løb	457	1.191
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere år	-1.136	-80
I alt gruppevise nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	-679	1.111
Samlede nedskrivninger		
Individuelle og gruppevise nedskrivninger i året	1.354	2.494
Endeligt tabt (afskrevet) uden forudgående nedskrivning	391	240
Renter af nedskrevne fordringer	-993	-1.199
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-189	-763
I alt nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	563	772

10 Skat

Beregnet skat af årets indkomst	1.978	1.230
Ændring i udskudt skat	-115	416
Skat vedr. egenkapitalposter	472	111
Skat af årets resultat	2.335	1.757
Skatteeffekt		
Forventet selskabsskat 22% af ordinært resultat før skat	2.688	1.775
Ikke skattepligtige indtægter	-401	-63
Ikke fradragsberettigede omkostninger	47	45
I alt skatteeffekt	2.334	1.757
Udskudte skatteaktiver		
Hensat primo	328	744
Årets regulering	115	-416
Udskudte skatteaktiver ultimo	443	328
Materielle anlægsaktiver		
Materielle anlægsaktiver	13	-15
Udlån	430	343
I alt udskudte skatteaktiver	443	328

Note

11 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Beløb i 1.000 kr.

	2017	2016
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		
Tilgodehavender hos Centralbanker	35.000	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	39.000	46.304
I alt tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	74.000	46.304

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker efter restløbetid

Anfordring	39.000	46.304
Til og med 3 måneder	35.000	0
I alt tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	74.000	46.304

12 Udlån og tilgodehavender

Udlån og tilgodehavender fordelt efter restløbetid

Til og med 3 måneder	14.485	7.312
Over 3 måneder og til og med 1 år	149.616	157.506
Over 1 år og til og med 5 år	180.206	188.458
Over 5 år	114.163	71.369
Udlån og tilgodehavender i alt	458.470	424.645

Nedskrivninger/hensættelser

Individuelle nedskrivninger

Primo året	18.067	19.969
Nedskrivninger i årets løb	8.251	2.978
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-6.218	-1.595
Endeligt tabt, tidl. individuelt nedskrevet	-781	-3.285
Ultimo året	19.319	18.067

Gruppevise nedskrivninger

Primo året	3.415	2.304
Årets reguleringer	-679	1.111
Ultimo året	2.736	3.415

I alt nedskrivninger

	22.055	21.482
--	---------------	---------------

Udlån, hvor der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse(OIV), som er indregnet i balancen med en regnskabsværdi større end 0

Individuelle nedskrivninger

Værdiansættelse af lån med OIV før nedskrivninger	37.268	34.127
Nedskrivninger	17.023	18.067
Værdiansættelse af lån med OIV efter nedskrivninger	20.245	16.060

Gruppevise nedskrivninger

Værdiansættelse af lån med OIV før nedskrivninger	432.169	389.661
Gruppevise nedskrivninger	2.412	3.415
Værdiansættelse af lån med OIV efter nedskrivninger	429.757	386.246

Note

Udlån garantidebitorer fordelt på sektor og brancher i procent ultimo året	2017	2016
Offentlige myndigheder	0%	0%
Erhverv		
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	11%	13%
Industri og råstofudvinding	1%	1%
Energiforsyning	0%	0%
Bygge- og anlæg	3%	2%
Handel	4%	5%
Transport, hoteller og restauranter	2%	3%
Information og kommunikation	0%	0%
Finansiering og forsikring	0%	1%
Fast ejendom	3%	3%
Øvrige erhverv	4%	4%
Erhverv i alt	29%	32%
Private	71%	68%
Udlån og garantier i alt	100%	100%

13 Værdipapirer

	2017	2016
Obligationer, dagsværdi		Beløb i 1.000 kr.
Realkreditobligationer	179.594	178.409
Statsobligationer	703	1.101
Øvrige obligationer	5.903	8.674
I alt obligationer, dagsværdi	186.200	188.184

14 Aktier mv.

Aktier mv.		
Børsnoterede aktier/investeringsbeviser	3.067	2.743
Sektoraktier	28.961	24.496
Aktier mv. i alt	32.028	27.239

15 Grunde og bygninger

Domicilejendomme		
Anskaffelsessum primo	13.202	13.202
Tilgang	74	0
Samlet anskaffelsessum ultimo	13.276	13.202
Nedskrivninger primo	2.651	2.651
Årets nedskrivning	0	0
Nedskrivninger ultimo	2.651	2.651
Afskrivninger primo	3.159	2.982
Årets afskrivninger	177	177
Afskrivninger ultimo	3.336	3.159
Bogført værdi ultimo	7.289	7.392

Noter

Note

16 Øvrige materielle anlægsaktiver

2017

2016

Beløb i 1.000 kr.

Driftsmidler

Anskaffelsessum primo	4.183	4.438
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	832	140
Afgang i årets løb	0	-395
Kostpris ultimo	5.015	4.183

Ned- og afskrivninger primo	2.276	1.842
Tilbageførte afskrivninger	0	-165
Årets afskrivninger	691	599
Ned- og afskrivninger ultimo	2.967	2.276

Bogført værdi ultimo	2.048	1.907
-----------------------------	--------------	--------------

Afskrivninger på maskiner og inventar	691	599
Afskrivninger på ejendomme	177	177
I alt ned- og afskrivninger	868	776

17 Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld fordelt på

Anfordring	558.040	499.526
Med opsigelsesvarsel	409	381
Tidsindsud	5.035	10.076
Særlige indlånsformer	74.744	83.805
I alt indlån og anden gæld	638.228	593.788

Indlån og anden gæld fordelt på restløbetider

Anfordring	558.040	499.526
Til og med 3 måneder	6.224	12.486
Over 3 måneder og til og med 1 år	2.551	2.730
Over 1 år og til og med 5 år	14.378	16.748
Over 5 år	57.035	62.298
I alt indlån og anden gæld	638.228	593.788

18 Eventualforpligtelser

Garantier

Finansgarantier	68.882	63.777
Tabsgarantier for realkreditlån	92.872	76.975
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	88.811	31.070
Øvrige garantier	217	897
Garantier i alt	250.782	172.719

Andre forpligtende aftaler

Sparekassen har indgået aftale med datacentralen SDC A/S om levering af serviceydelser på IT området. Udtræden af denne aftale i aftalens opsigelsesperiode udgør tkr. 17.905, svarende til den normale betaling til SDC A/S i 48 måneder.

Note

19 Regnskabsmæssig sikring

Sparekassen har ikke foretaget sikring af poster i balancen ved anvendelse af afledte finansielle instrumenter

20 Nærtstående parter

Alle transaktioner med nærtstående parter sker på markedsvilkår.

Ingen nærtstående parter har bestemmende indflydelse over Sparekassen

Transaktioner med nærtstående parter i regnskabet

Størrelsen af lån til - samt pant, kautioner eller garantier med oplysninger om de væsentligste vilkår stillet for nedenstående ledelsesmedlemmer

Beløb i 1.000 kr.

Lån til ledelsen	2017	2016
Direktion	146	323
Bestyrelse	676	1.328
Lån til ledelsen i alt	822	1.651

Sikkerhedsstillelser

Direktion	123	123
Bestyrelse	556	1.018
Sikkerhedsstillelser i alt	679	1.141

Væsentlige vilkår

Engagementer med medlemmer af Sparekassens bestyrelse og direktion indgås på sædvanlige forretningsmæssige vilkår, herunder kan oplyses at rentefoden er i intervallet 2,65% til 8,95%

21 Markedsrisiko

Renterisiko på gældsinstrumenter (Fordelt på valutaer)

DKK	3.647	3.173
EUR	562	547
I alt renterisiko på positioner	4.209	3.720

Renterisiko i % af kapitalgrundlag	2,8%	2,8%
---	-------------	-------------

Renterisikoen er udtryk for det forventede tab på rentepositioner som følge af en stigning i renten på 1 %. Ligesom i 2016 har Sparekassen primært været eksponeret i DKK.

Valutarisiko

Valutaindikator 1	4.730	6.101
Valutaindikator 1 i % af kapitalgrundlaget	3,2%	4,6%

Valutarisikoen er udtryk for risikoen for tab på Sparekassens positioner i fremmed valuta, når valutakursen ændrer sig negativt med 2 % i forhold til eksponeringen.

Valutaindikator 1 beregnes som den største sum af henholdsvis positioner i valuta, hvor Sparekassen har et nettotilgodehavende, og sum af positioner i valuta, hvor Sparekassen har nettogæld. Den største af disse positioner sættes i forhold til kernekapitalen efter fradrag.

Med udgangspunkt i Sparekassens positioner i EUR og øvrige valutaer er kursfølsomheden vurderet i forhold til opgørelsen af en sandsynlig valutakursrisiko. Kursrisikoen i forhold til EUR skønnes at udgøre 2,7 %, mens kursrisikoen på øvrige valutaer skønnes at udgøre 15,0 %.

Note

Beløb i 1.000 kr.

Positioner	2017	2016
EUR	4.054	3.992
Andre valutaer	2.278	2.109
Valutarisiko		
EUR	2,7%	2,3%
Andre valutaer	15,0%	12,0%

Aktierisiko

Beholdning af børsnoterede aktier	3.067	2.743
Beholdning af sektoraktier	28.961	24.496
I alt aktieportefølje	32.028	27.239

Kursfald på 30 % børsnoterede- og unoterede aktier	920	823
Kursfald på 15% sektor aktier	4.344	3.674
Negativ effekt på årets resultat før skat	5.264	4.497
Negativ effekt på egenkapital	4.105	3.508

Sparekassens aktieeksponering er opgjort som Sparekassens beholdning af børsnoterede- og unoterede aktier i % af kernekapitalen efter fradrag, og dermed indgår sektoraktier ikke i beregningen, men påvirker Sparekassens aktierisiko, og indgår i den følgende beregning.

Aktierisikoen er udtryk for risikoen for tab på porteføljen når aktiekurserne falder.

Sandsynlige kurstab opgøres i forhold til et kurstab

22 Puljer

Balanceoplysninger

Aktiver

Kontantindestående	3.785	4.397
Obligationer	40.427	30.229
Aktier	30.282	25.166
Investeringsforeningsandele	46.458	21.155
Andet	493	563
I alt puljeaktiver	121.445	81.510

Passiver

Samlet indlån	113.260	78.711
Andre passiver	8.185	2.799
I alt puljepassiver	121.445	81.510

23 Pantsætninger

Sparkassen har ikke stillet pant eller anden sikkerhed i aktiver

Kommende regnskabsregler

På tidspunktet for offentliggørelsen af denne årsrapport er regnskabsstandarden IFRS 9, der erstatter standarden IAS 39, trådt i kraft med virkning fra 1. januar 2018. Regnskabsstandarden IFRS 9 ændrer i væsentlig grad ved de gældende regler for klassifikation og måling af finansielle aktiver, regnskabsmæssige nedskrivninger og i nogen grad ved reglerne om regnskabsmæssig sikring.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 er tilsvarende indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleret af særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der opfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Den ændrede danske regnskabsbekendtgørelse træder i kraft samtidig med IFRS9 dvs. for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2018.

IFRS 9-reglerne om finansielle instrumenter, der er indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse, fastsætter følgende om klassifikation og måling samt nedskrivninger på finansielle aktiver.

IFRS 9-klassifikation og måling:

Efter IFRS 9 foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver.

IFRS 9 - nedskrivninger

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ("incurred loss"-model), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1).

Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, der vil være større end i stadie 2, og renteindtægter indregnes i resultatopførelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Nedskrivningerne på kunder/faciliteter i stadie 1 og 2, bortset fra den svage del af stadie 2, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne for svage stadie 2-kunder/faciliteter og stadie 3-kunder/faciliteter foretages ved en manuel, individuel vurdering.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en PD-model ("Probability of Default"), der udvikles og vedligeholdes på Sparekassen Ballings datacentral, suppleret med en fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af Lokale Pengeinstitutter. Det fremadskuende, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, som multipliceres med datecentralens "rå" PD-værdier, som derved justeres i forhold til udgangspunktet.

For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivningen, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (risikoreduktionspakken, også benævnt CRR II/CRD V/BRRD II), foreslået en 5-årig overgangsordning. Således at en negativ effekt af IFRS 9-nedskrivningsreglerne først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år. Overgangsordningen er nu besluttet og træder i kraft samtidig med IFRS 9, dvs. 1. januar 2018.

Der er frivilligt for pengeinstitutterne at anvende overgangsordningen, men pengeinstituttet skal meddele Finanstilsynet deres beslutning samt offentliggøre beslutningen.

Sparekassen Balling har besluttet ikke at anvende overgangsordningen.

Virkningen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget ved ikrafttrædelse i 2018 svarer derfor til stigningen i korrektivkontoen 1. januar 2018 korrigeret for den skattemæssige effekt.

24 Repræsentantskab

	Indtrådt
Salgsingeniør Kim Albrechtsen, Stoholm	2017
Værkstedsassistent Kurt Andersen, Nykøbing M	2010
Tømrmester Leo Andersen, Balling	2014
Seniorkonsulent Heidi Balling, Hem	2007
Kalkulationschef Tonni Nybo Bysted, Skive	2014
Gårdejer Jens Bønding, Balling	2000
Direktør Jørn Christiansen, Skive	2017
Tandlæge Jens Chr. Diernæs, Jebjerg	2014
Afdelingsleder Kurt Frydendahl, Rettrup	2006
Tømrmester Ole Gundersen, Stoholm	2010
Produktionschef Claus Foged Hansen, Skive	2007
Bygningskonstruktør Hans Bak Ibsen, Balling	2007
Planteavler Flemming W. Jensen, Hindborg	2007
El-installatør Knud Valdemar Knudsen, Krejbjerg	1996
Administrationsbefalingsmand Jan Nielsen, Skive	2014
Maskinhandler Peter Foged Nielsen, Volling	1999
Cand. Merc. Sofie Bysted Nielsen, Skive	2018
Butikssælger Jens Nygaard, Jebjerg	2014
Maskinfører Kim Nørgaard, Geddal	2005
Direktør Jacob Herbert Pedersen, Mejrup	2018
Blikkenslager Jørn Pedersen, Fly	2009
Entrepenør Niels Pedersen, Skive	1995
Agronom/gårdejer Poul Pedersen, Balling	2000
Landmand Poul Verner Pedersen, Tøndering	2016
Finansdirektør Tom Emil Poulsgaard, Mejrup	2018
Skoleleder Ole Priess, Balling	1997
Adjunkt Jens Kristian Rask, Skive	2018
Teknisk Chef Henning Smed, Balling	1991
Økonomi- og regnskabsass. Lisbeth Stougaard, Balling	2000
Projektleder Morten Stougaard, Skive	2018
Direktør Anders Søgaard, Kjeldbjerg	2015
Bogholder Niels Kristian Sørensen, Oddense	2005
Revisor Signe Bysted Sørensen, Balling	2017
Direktør Jens Tveen Thorsen, Mejdal	2016
Adm. direktør Jacob Wernberg, Højslev	2018
Økonoma Jette Vestergaard, Oddense	2010
Direktør Villy Nissen Aalbæk, Vinderup	2017

Sparekassen Balling

- bare bedre